

Ички аудит бошқармасининг 2026 йил II чорак фаолияти натижалари бўйича ҲИСОБОТИ

1. Умумий маълумотлар

Ўзбекистон Республикаси Сув хўжалиги вазирлигининг тизим ташкилотлари 290 тани ташкил этади.

Сув хўжалиги вазирлигининг 2025 йил 28 октябрдаги “Вазирлик ва тизим ташкилотлари тузилмалари ва бошқарув ходимлари чекланган сонини тасдиқлаш тўғрисида”ги 186-сонли ва 2026 йил 23 январдаги “Вазирликнинг 2025 йил 28 октябрдаги 186-сонли буйруғига ўзгартириш ва қўшимчалар киритиш тўғрисида”ги 11-сонли буйруқларига асосан Ички аудит бошқармасининг 16 та штат бирлигидан 7 таси мақбуллаштирилиб, ҳозирда 9 та штат бирлиги мавжуд.

2. Ички аудит йиллик режасида тасдиқланган ички аудит тадбирларининг ҳисобот даврида режалаштирилган қисмининг бажарилиши ҳолати

Ҳисобот даврида жами 32 та молиявий назорат, профилактик ва бюджет интизомини мустаҳкамлашга қаратилган тадбирлар амалга оширилган бўлиб, ушбу тадбирлар доирасида 113 та объектда ўрганиш ишлари ўтказилди.

Шундан:

- Ички аудит бошқармасининг йиллик иш режасига асосан 14 та тадбир доирасида 52 та объектда аудит тадбирлари амалга оширилди;

- Ички аудит бошқармасининг йиллик иш режасидан ташқари (ҳуқуқни муҳофаза қилувчи органларнинг хатлари ва бошқаларга асосан) 18 та тадбир доирасида 61 та объектда ўрганиш ишлари амалга оширилди.

Юқорида кўрсатилган 32 та молиявий назорат, профилактик ва бюджет интизомини мустаҳкамлашга қаратилган тадбирлар доирасида 113 та объектда 407 та ҳолатда жами 298 089,7 млн. сўмлик молиявий хато ва камчиликлар аниқланди.

Жумладан:

- вазирлик тизим ташкилотларида бухгалтерия ҳисоби нотўғри юритилиши туфайли аниқланган услубий хатоликлар йўналишида 1 та ҳолатда 1 173,0 млн. сўмлик;

- асосий воситалар ва товар-моддий захиралари камомоди бўйича 58 та ҳолатда 2 920,0 млн. сўмлик;

- амалдаги қонунчилик ҳужжатларига зид равишда амалга оширилган молиявий операциялар бўйича 266 та ҳолатда 79 647,7 млн. сўмлик;

- бюджет маблағлари ҳисобидан мақсадсиз харажатларни амалга ошириш бўйича 1 та ҳолатда 14,0 млн. сўмлик;

- давлат харидлари тартиб-таомилларига зид равишда амалга оширилган давлат харидлари бўйича 153 та ҳолатда 53 015,0 млн. сўмлик;

- Давлат-хусусий шериклик доирасида электр энергияси учун нотўғри тўланган маблағлар бўйича 39 500,0 млн сўмлик молиявий хато ва камчиликлар аниқланди

- бюджет маблағларини амалдаги норматив-ҳуқуқий ҳужжатлар талабларига зид равишда ортиқча режалаштириш бўйича 671 та ҳолатда 121 820,0 млн. сўмлик молиявий хато ва камчиликлар аниқланди.

Мисол учун:

Аму-Сурхон ирригация тизимлари ҳавза бошқармаси ҳузуридаги Насос станциялари ва энергетика бошқармасида Ўзбекистон Республикаси ДХХнинг Сурхондарё вилояти бўйича бошқармаси бошчилигида ўтказилган молиявий назорат тадбирларида 188 та ҳолатда 56 091,3 млн. сўмлик, Норин-Қорадарё ирригация тизимлари ҳавза бошқармаси ҳузуридаги Насос станциялари ва энергетика бошқармасида 29 та ҳолатда 32 187,7 млн. сўмлик, Сирдарё-Сўх ирригация тизимлари ҳавза бошқармасида 10 та ҳолатда 1 172,9 млн. сўмлик молиявий хато ва камчиликлар аниқланди.

Юқоридаги хато ва камчиликларга йўл қўйган 3 нафар ходимга нисбатан ҳайфсан интизомий жазо чораси қўлланилди ва 2 нафар ходим билан меҳнат шартномаси бекор қилинди.

Бундан ташқари, мазкур молиявий назорат ва бюджет интизомини мустаҳкамлашга қаратилган 12 та тадбир доирасида 203 та ҳолатда 92 764,7 млн. сўмлик молиявий хато ва камчиликларга йўл қўйган тизим ташкилотларидаги аудит тадбири ҳужжатлари ҳуқуқий баҳо бериш учун ҳуқуқни муҳофаза қилувчи органларга юборилди.

Мисол учун:

- Аму-Сурхон ирригация тизимлари ҳавза бошқармаси ҳузуридаги Насос станциялари ва энергетика бошқармасида ўтказилган ўрганиш ҳужжатлари ҳуқуқий баҳо бериш учун Ўзбекистон Республикаси Давлат хавфсизлик хизматининг Сурхондарё вилояти бўйича бошқармасига;

- Сирдарё-Сўх ирригация тизимлари ҳавза бошқармасида ўтказилган ўрганиш ҳужжатлари ҳуқуқий баҳо бериш учун Ўзбекистон Республикаси Бош прокуратурасига;

- Аму-Сурхон ирригация тизимлари ҳавза бошқармасида ўтказилган ўрганиш ҳужжатлари ҳуқуқий баҳо бериш учун Ўзбекистон Республикаси Бош прокуратурасига юборилди.

3. Ҳисобот даврида ўтказилиши режалаштирилган, лекин амалга оширилмаган ички аудит тадбирлари тўғрисидаги маълумотлар

Ҳисобот даврида Ички аудит бошқармасининг йиллик иш режасига киритилган объектларда белгиланган муддатларда аудит тадбирлари ўтказиб келинмоқда.

4. Ички аудит объектлари томонидан чора-тадбирлар режасининг бажарилиши тўғрисидаги маълумотлар

Ҳисобот даврида Ички аудит бошқармаси томонидан амалга оширилган 32 та молиявий назорат, профилактик ва бюджет интизомини мустаҳкамлашга қаратилган тадбирлар доирасида 113 та объектда, Ички аудит бошқармасининг йиллик режасига асосан 429 та таклиф ва тавсиялар ишлаб чиқилган бўлиб, уларнинг ижроси таъминланган.

Мисол учун:

- Аму-Бухоро ирригация тизимлари ҳавза бошқармаси ҳузуридаги Насос станциялари ва энергетика бошқармасида 2026 йил учун итатлар жадвалининг 1-гуруҳ харажатлари учун 26 та ҳолатда 781,0 млн. сўмлик, 2-гуруҳ харажатлари учун 26 та ҳолатда 195,3 млн. сўмлик ортиқча режалаштиришлар аниқланиб, итатлар жадвалини рўйхатдан ўтказиш жараёнида барвақт бартараф этилди.

- Чапқирғоқ Амударё ирригация тизимлари ҳавза бошқармаси ҳузуридаги Насос станциялари ва энергетика бошқармасида 2026 йил учун итатлар жадвалининг 1-гуруҳ харажатлари учун 140 та ҳолатда 3 793,5 млн. сўмлик, 2-гуруҳ харажатлари учун 140 та ҳолатда 948,4 млн. сўмлик ортиқча режалаштиришлар аниқланиб, итатлар жадвалини рўйхатдан ўтказиш жараёнида барвақт бартараф этилди.

- Қариш магистрал каналдан фойдаланиш бошқармасида 2026 йил учун итатлар жадвалининг натура шаклидаги ишлар учун ҳақ тўлаш жамғармасининг 1-гуруҳ харажатлари учун 1 та ҳолатда 1 760,3 млн. сўмлик, 2-гуруҳ харажатлари учун 1 та ҳолатда 440,0 млн. сўмлик ортиқча режалаштиришлар аниқланиб, итатлар жадвалини рўйхатдан ўтказиш жараёнида барвақт бартараф этилди.

- Қуйи Зарафшон ирригация тизимлари ҳавза бошқармаси ҳузуридаги Насос станциялари ва энергетика бошқармасида 2026 йил учун итатлар жадвалининг 1-гуруҳ харажатлари учун 35 та ҳолатда 1 255,8 млн. сўмлик, 2-гуруҳ харажатлари учун 35 та ҳолатда 314,0 млн. сўмлик ортиқча режалаштиришлар аниқланиб, итатлар жадвалини рўйхатдан ўтказиш жараёнида барвақт бартараф этилди.

- Сирдарё-Зарафшон ирригация тизимлари ҳавза бошқармаси ҳузуридаги Насос станциялари ва энергетика бошқармасида 2026 йил учун итатлар жадвалининг 1-гуруҳ харажатлари учун 24 та ҳолатда 756,7 млн. сўмлик, 2-гуруҳ харажатлари учун 24 та ҳолатда 189,2 млн. сўмлик ортиқча режалаштиришлар аниқланиб, итатлар жадвалини рўйхатдан ўтказиш жараёнида барвақт бартараф этилди.

5. Ички аудит хизмати фаолияти сифатини таъминлаш (баҳолаш) ва ошириш бўйича амалга оширилган ишлар

Ички аудит бошқармаси ходимларининг амалдаги қонунчиликдаги ўзгаришлар ва янгиликлардан хабардор бўлишлари, ушбу янгиликларни амалиётда қўллашлари, пировард натижада бюджет ва бюджетдан ташқари маблағлардан мақсадли ва самарали фойдаланиш бўйича малакаларини мустаҳкамлашлари мақсадида:

- Ўзбекистон Республикаси Ҳисоб палатаси томонидан 2026 йил 24 февраль куни “Давлат бюджети маблағлари самарали ва мақсадли сарфланиши устидан таъсирчан назорат ўрнатиш ҳамда молиявий ҳуқуқбузарликларнинг олдини олиш ва камайтириш” мавзусидаги;

- Ўзбекистон Республикаси Иқтисодиёт ва молия вазирлиги томонидан 2026 йил 23–27 февраль кунлари “Халқаро стандартлар асосида ички аудит хизматлари ходимларини сертификатлаш” мавзусидаги амалий семинарда;

- Ўзбекистон Республикаси Иқтисодиёт ва молия вазирлиги томонидан 2026 йил 24–27 март кунлари “Халқаро стандартлар асосида ички аудит хизматлари ходимларини сертификатлаш” мавзусидаги амалий семинарларда иштирок этдилар.

Шунингдек, Ўзбекистон Республикаси Иқтисодиёт ва молия вазирлиги ҳамда Осиё тараққиёт банки ҳамкорлигида Сингапур давлати ички аудиторлар институти (ПА Singapore) вакиллари иштирокида 2026 йил 4 июнь куни “Hyatt Regency” меҳмонхонасида ички аудит соҳасидаги глобал ва минтақавий тенденциялар, ички аудитнинг роли ҳамда юзага келаётган хавфлар ва уларни бошқаришга оид мавзулардаги тренингда иштирок этдилар.

- Ўзбекистон Республикаси Иқтисодиёт ва молия вазирлиги томонидан халқаро экспертлар иштирокида 2026 йил 9–11 июнь кунлари “Давлат органлари ва ташкилотларида ички назорат тизимини амалий жорий этиш” мавзусидаги онлайн семинарда иштирок этдилар.

- Ўзбекистон Республикаси Иқтисодиёт ва молия вазирлиги ҳузуридаги Молия органлари ҳамда бюджет ташкилотларининг молия-ҳисоб бўлинмалари ходимларини тайёрлаш ва қайта тайёрлаш ўқув марказида 7 нафар ички аудит ходими Ички аудит миллий малака сертификатига эга бўлган Республика ва маҳаллий ижро этувчи ҳокимият органларининг ички аудит хизмати ҳамда Давлат молиявий назорати инспекцияси ходимларининг малакасини ошириш курси бўйича ўз малакаларини оширдилар ва тест имтиҳонларидан етарли балл тўплаб, малака оширганлик тўғрисидаги гувоҳномага эга бўлдилар.

6. Давлат органи ва ташкилоти тизимидаги бюджет ҳисобидан молиялаштирилмайдиган нобюджет муассаса ва ташкилотларда молиявий-хўжалик фаолияти бўйича ўтказилган назорат ишларига оид ҳужжатларнинг мониторинги юзасидан амалга оширилган ишлар

Сув хўжалиги вазирлиги таъсисчилигидаги “Насос таъмирлаш” МЧЖ, “Айдар-Арнасой кўллар тизими” МЧЖ, “Толимаржон Садок Балиқ” МЧЖ ва “Ўзсувэкспертиза” ДКларга 2026 йил 1 апрелдаги 03/15-489-сонли хат орқали Ўзбекистон Республикасининг “Аудиторлик фаолияти тўғрисида”ги Қонунининг 35-моддасига мувофиқ, устав капиталида давлатга тегишли улушга эга бўлган хўжалик юритувчи субъектлар мажбурий аудиторлик текшируви ўтказилганидан кейин ўн беш кун ичида, бироқ ҳисобот йилидан кейинги йилнинг 15 июнидан кечиктирмай, солиқ органларига аудиторлик ҳулосасининг кўчирма нусхасини тақдим этиши лозимлиги тўғрисида топшириқ берилди.

7. Аниқланган тизимли камчиликлар, хавфлар ва уларнинг олдини олиш ҳамда бартараф этиш бўйича кўрилаётган чоралар (таклиф ва тавсиялар)

2026 йилга мўлжалланган мақсадли кўрсаткичлар (индикаторлар)га ўз вақтида эришилишини таъминлаш мақсадида Ички аудит бошқармаси томонидан риск-таҳлиллари ўтказилди. Мазкур риск-таҳлиллари натижасига кўра, 5 та йўналишда риск омиллари аниқланди. Ушбу риск омилларини

барвақт бартараф этиш мақсадида чора-тадбирлар режаси тасдиқланиб, ижрога қаратилди.

1-риск омили: вазирлик тизимидаги насос станцияларида эскирган насосларни замонавий энергия тежамкор насосларга алмаштириш бўйича Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2025 йил 15 августдаги ПҚ-250-сонли қарори 4-иловасига асосан 156 та замонавий энергия тежамкор насосни алмаштириш ишлари бажарилмаслиги хавфининг олдини олиш.

Бартараф этиш чора-тадбирлари:

1. Насос станциялари ва энергетика бошқармалари томонидан харид қилинадиган 156 та насосни белгиланган тартибда электрон савдо платформаларига жойлаштириш.

2. Электрон савдо платформалари орқали насосларни етказиб берувчи ташкилотларни аниқлаш ва улар томонидан насосларни ташкилотларга етказиб берилишини таъминлаш.

3. Харид қилинган насосларни белгиланган тартибда ўрнатиш ишларини амалга ошириш.

2-риск омили: вазирлик тизимидаги насос станцияларида эскирган электродвигателларни янги замонавий электродвигателларга алмаштириш бўйича Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2025 йил 15 августдаги ПҚ-250-сонли қарори 5-иловасига асосан 149 та янги замонавий электродвигателни алмаштириш ишлари бажарилмаслиги хавфининг олдини олиш.

Бартараф этиш чора-тадбирлари:

1. Насос станциялари ва энергетика бошқармалари томонидан харид қилинадиган 149 та электродвигателни белгиланган тартибда электрон савдо платформаларига жойлаштириш.

2. Электрон савдо платформалари орқали электродвигателларни етказиб берувчи ташкилотларни аниқлаш ва улар томонидан электродвигателларни ташкилотларга етказиб берилишини таъминлаш.

3. Харид қилинган электродвигателларни белгиланган тартибда ўрнатиш ишларини амалга ошириш.

3-риск омили: вазирлик тизимидаги мелиоратив кузатув қудуқларини автоматлаштирилган мониторинг тизимига ўтказиш бўйича Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2025 йил 15 августдаги ПҚ-250-сонли қарори 11-иловасига асосан 2 952 та мелиоратив кузатув қудуғини автоматлаштирилган мониторинг тизимига ўтказиш ишлари бажарилмаслиги хавфининг олдини олиш.

Бартараф этиш чора-тадбирлари:

1. Худудий мелиоратив экспедициялар ҳисобидаги мелиоратив кузатув қудуқлари учун харид қилинадиган “Diver” қурилмаларининг техник топшириққа мувофиқлигини назорат қилиш.

2. Мелиоратив кузатув қудуқларида ўрнатилган “Diver” қурилмалари фаолиятини такомиллаштириш юзасидан таклифлар тайёрлаш.

3. Харид қилинадиган “Diver” кузатув қурилмалари орқали сув сатҳи ва унинг таркиби бўйича кунлик узатиладиган ахборотнинг маълумотлар базасига тўғридан-тўғри интеграция қилинишини назорат қилиш.

4-риск омили: Сув хўжалиги соҳасини рақамлаштириш мақсадида республика бўйлаб сув хўжалиги объектларида 1 895 дона рақамли курилма ўрнатиш бўйича Ўзбекистон Республикаси Президенти Администрациясининг 2025 йил 30 августдаги 02-1418-сонли топшириғининг 3-банди 2-босқичи натижаларига эриша олмаслик хавфи.

Бартараф этиш чора-тадбирлари:

1. Худудий сув хўжалиги ташкилотларида буйруқ асосида ишчи гуруҳ таркибини шакллантириш, мазкур буйруққа асосан сув хўжалиги объектларидаги гидропостларда онлайн сув кузатуви курилмаларини ўрнатиш бўйича 1 895 та нуқтани аниқлаш ҳамда далолатномаларни расмийлаштириш.

2. Худудий ишчи гуруҳлар томонидан мазкур топшириқда белгиланган вазифалар ижросини ўз муддатида бажариш мақсадида харид қилинадиган замонавий рақамли курилмалар учун ишлаб чиқилган техник топшириқномаларни тасдиқлаш, давлат хариди ҳужжатларини ишлаб чиқиш ҳамда белгиланган тартибда харид савдоларини эълон қилиш.

3. Харид қилинган рақамли курилмаларни ўрнатиш ва улардан мақсадли фойдаланишни йўлга қўйиш.

5-риск омили: сув фонди ерларининг кадастр ҳужжатларини белгиланган тартибда давлат рўйхатидан ўтказиш учун харажатларни амалга оширишда тариф нархларининг асослантирилмаганлиги хавфи (2021 йил 30 декабрдаги ПК-73-сонли қарор).

Бартараф этиш чора-тадбирлари:

1. Сув фонди ерларининг кадастр ҳужжатларини белгиланган тартибда расмийлаштириш ва давлат рўйхатидан ўтказиш учун харажатларни амалга оширишда тариф нархлари бўйича ваколатли давлат органлари (“Ўздаверлойиха” ДИЛИ, Республика “Аэрогеодезия” маркази, Давлат кадастрлари палатаси) орқали тегишли хулосалар олиш.

2. Мазкур тадбирларни амалга оширишда Ўзбекистон Республикасининг “Давлат харидлари тўғрисида”ги Қонуни талаблари асосида ваколатли давлат харидлари порталлари орқали электрон шаклда давлат харидларини амалга оширишни ташкиллаштириш.

8. Давлат органи ва ташкилоти фаолиятида бюджет интизомини мустаҳкамлаш, хавфларни профилактика қилиш ҳамда бюджет харажатлари натижадорлиги ва самарадорлигини ошириш бўйича таклифлар

Бюджет маблағларидан тежамкорлик ва барқарорликни таъминлаш таъминли асосида мақсадли ва самарали харажатларни тўғри амалга ошириш ҳамда Сув хўжалиги тизимини иқтисодий йўналишда малакали кадрлар билан таъминлаш мақсадида тизимдаги ҳисобчилар ва иқтисодчиларнинг малакасини ҳар йили босқичма-босқич Ўзбекистон Республикаси Иқтисодиёт ва молия вазирлиги ҳузуридаги Молия органлари ҳамда бюджет ташкилотларининг молия-ҳисоб бўлинмалари ходимларини тайёрлаш ва қайта тайёрлаш ўқув марказида ошириш ишларини ташкил этиш мақсадга мувофиқ.

9. Ички аудит хизмати фаолиятини ривожлантириш бўйича таклифлар

Вазирликнинг қуйи ташкилотлари томонидан амалга оширилаётган давлат харидлари жараёнларини масофадан аудитдан ўтказиш, манфаатлар тўқнашуви ва аффилланганлик ҳолатлари бўйича профилактик тадбирларни амалга ошириш мақсадида харид жараёнидаги IP-манзил ва бошқа маълумотларни кузатиш имкониятини яратиш таклиф этилади.

10. Ички аудит тузилмаси ходимлари фаолияти самарадорлигини баҳолаш натижалари

Ички аудит бошқармасининг 9 нафар ходими фаолияти самарадорлигини баҳолаш натижаларига кўра:

- Ички аудит хизмати ходимлари томонидан 2026 йил II чорагида бюджет тўғрисидаги қонунчилик бузилиши ҳолатларининг олдини олиш бўйича жами 671 та ҳолатда 121 820,0 млн. сўмлик бюджет маблағларидан мақсадли ва самарали фойдаланиш юзасидан профилактик тадбирларни амалга оширишга эришилди.

- Ички аудит хизмати ходимлари томонидан 2026 йил II чорагида масофавий назоратни амалга оширишда жами 108 та ҳолатда 67 975,0 млн. сўмлик шубҳали молиявий операциялар аниқланди ва амалдаги қонунчилик талаблари доирасида бартараф этилди.

- 2026 йилнинг II чорагида Ички аудит хизмати ходимлари томонидан берилган таклиф ва тавсияларнинг ички аудит объектлари томонидан бажарилиши натижалари бўйича Ички аудит бошқармасининг йиллик режасига асосан 429 та таклиф ва тавсия ишлаб чиқилган бўлиб, ушбу таклиф ва тавсияларнинг ижроси тўлиқ таъминланди.

Ички аудит хизмати ходимлари фаолияти самарадорлигининг йиғма кўрсаткичлари натижаларига кўра, 9 нафар ходимнинг фаолияти 75–84% оралиғида баҳоланиб, “яхши” даражага эга бўлганлиги маълум бўлди.

Ички аудит бошқармаси